

Mirjana Kolarski

Oj, dodo, oj, dodole

Dve premise – jedna dijagnoza

Ko to kaže, ko to laže?!

Premisa prva: država u procepu.

Ustoličena (nad)nacionalna jadikovka, opevana i opisana, prepevana i prepisana konstanta, tragi(komi)čna - staje u prosto proširenu rečenicu u kojoj nije teško pronaći Prauzrok nedaća prelomljen kroz svaku, pa i kroz duboko, najdublje ličnu prizmu izneverenih očekivanja. Sindrom žednog deteta: „Mama, daj mi vode, mrzi me da ustanem!“ fascinantno zaokupljuje najdalju, bližu, najbližu, te i buduću prošlost.

O oplakanom, nikad prežaljenom fenomenu dežavua – toliko. Malo li je!

Rezime 1: Prauzrok ustanovljen, problem evidentiran, dakle, rešen.

Premisa druga: kultura u procepu.

Utopistička slika stvarnosti na planu kulture, čini se, sve je – samo ne san, barem ne san u onom smislu koji nas ograničava na neutaživu želju da nedosanjano oblikotvorimo u javu. Ako ipak pođemo od davno zadatog određenja pojma utopije, dolazimo do neizbežne konstatacije koja bi u izvesnom trenutku ipak poslužila kao uteha: ako je ovo san, kako to da mu se kraj ne nazire? Ubedljiv stepen realističnosti i gotovo opipljiva jasnost, ipak vrednosno određuju sud: ne, nije san! Dovoljno je da se zadržimo na fenomenu književne produkcije

(a što da ne dopustimo sebi takvu pristrasnost, kad, evidentno je, na tom polju prosperiramo „punom parom i dobrim varom“). Sve veća zainteresovanost za ovaj vid kreativnog pražnjenja, rasprostranjena u skoro svim sektorima socijalne pripadnosti / određenosti / ispoljavanja, stavlja književnu scenu balkanskog regiona rame uz rame (ravnopravno!) s evropskom, što da ne i svetskom.

Politika štančanja beleži ubedljivi rast, pobedonosno, u kooperativnoj družbi s tradicionalnom razmenom kulturnih dobara pod parolom: „Šalji dalje“, te progresivnim vidom percepcije. *Sine qua non* za postmoderno određenje svakako je nezaobilazni osvrt na prošlost i stvaralački odnos prema tradiciji. Istančan osećaj za nasleđe i veliki respekt prema tradicionalnom našao je svoj odraz u sledećoj transpoziciji: negdašnje koleno s kog se na sledeće i ono nakon njega prenosila narodna mudrost, pretekla je ustaljena metoda – iz ruke u ruku. No, duh i dah tradicije čuvaju i zaboravu ne daju stihovi poznatog kantate (čije ime ne navodimo zbog svojevotjnog izbora da ne platimo autorska prava):

*Srpkinjica jedna mala
Šest romana napisala,
Da pokaže svima njima –
Svaka roba kupca ima.*

Izvini, Deso, ali priča o zemlji seljaka više ne pije vodu. Brda Balkana ujedinjeno *šeruju* (*ulinkovano* dele, prim. prev) kreativni potencijal i nužne posledice istog. Oskare, žao mi je, šljive i njive će se ubuduće drugačije rimovati.

Rezime: *Scroll back to Rezime 1.*

Mirjana Kolarski